

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING ST-SPUR-inspektion

Inspektionsdatum: **2017-11-20**

Reumatologkliniken
Klinik

SkaS, Skövde
Ort

Annika Teleman
Inspektörer

Jan Cedergren

Gradering

- A Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetskriterier är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer.
- D Flera allvarliga brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

STRUKTUR

A Verksamheten

Kliniken har en allsidig verksamhet omfattande alla huvudgrupper av reumatiska tillstånd i öppenvård men saknar egna slutenvårdsplatser. Reumatologin tillhör Medicinkliniken och är organiserad som en egen sektion med områdeschef och egna sjuksköterskor. Utsedd medicinskt ledningsansvarig läkare för reumatologin saknas. Paramedicinarna är inte anställda på enheten men är fast knutna till reumatologverksamheten.

Sektionens upptagningsområde är ca 260 000 invånare och patientstocken uppskattas till 2500 patienter. Verksamheten är centraliserad till Skövde men har mottagningsverksamhet 3 dagar i veckan i Lidköping. Ca 1800 infusionsbehandlingar utförs per år. Konsult finns vid en vårdcentral.

Vid sektionen finns dagvårdsverksamhet med kapacitet för upp till 10 patienter i ett individualiserat program 10-12 behandlingsdagar fördelat på 2-3 gånger per vecka, på årsbasis behandlas ca 100/150 pat. Det finns inga fasta sängplatser på medicinavdelning, men pat med akut sjukdom/utredningsbehov kan läggas in på medicinsk vårdavdelning. Specialiserad sjuksköterskemottagning är kopplad till samtidigt besök hos fysioterapeut och arbetsterapeut, lite enligt dispensärmodell. Fysioterapeuter, och ibland arbetsterapeuter, "förbedömer" remisspatienter, ca 250 nybesök per år. I överväldigande antal fall genererar det även ett läkarbesök (som då inte registreras som nybesök på läkarmottagningen) men som kan hållas något kortare.

På läkarmottagningen utfördes under 2016 600 nybesök och drygt 2600 återbesök. Antalet remisser var ca 1 100 varav ca 45 % brevbesvarades. Vårdgarantin på nybesök inom 90 dagar klaras och kliniken har inga köer till återbesök.

Reumatologkonsult finns på vardagar och ansvarar för telefonförfrågningar och akuta patientbesök samt är behjälplig med instruktioner till ST-läkare och läkare under sidoutbildning i mottagningsarbetet.

Det finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur ST ska genomföras och utvärderas för att säkerställa en hög och jämn kvalitet i specialisttjänstgöringen. Genom kompletterande tjänstgöring på regionenhet kan målbeskrivningen uppfyllas. Det finns dokumenterad plan för att främja lika rättigheter och möjligheter att uppnå utbildningsmålen för ST-läkare oavsett kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐

- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Det finns en bred klinisk kompetens i läkarstaben som består av 5 specialister varav tre heltidsarbetande och motsvarande 4 heltidstjänster. Två av specialisterna är dubbelspecialister (allmänmedicin resp internmedicin) och en är trippelspecialist (internmedicin, lungmedicin) En av specialisterna och en ST-läkare har forskarutbildning. Samtliga handledare är specialistkompetenta och har genomgått handledarutbildning.

Det finns introduktionsprogram för nya ST-läkare.

Det finns skriftligt uppdrag, men ingen uppdragsbeskrivning, för den lokala Studierektorn som har reumatologisk specialistkompetens. ST-läkarna har också tillgång till en regional studierektor i Göteborg. Det finns instruktion om hur handledningen ska genomföras.

Det finns idag inga regelbundna handledarträffar i handledargruppen.

- A Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning
- B Uppfyller SOSFS
- C Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas
- D Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs

C Lokaler och utrustning

Den reumatologiska öppenvården bedrivs i egna lokaler med 5 mottagningsrum. Ytterligare två kan vid behov lånas av rehab. Här finns läkare, undersköterskor och sekreterare. Sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster finns i en separat behandlingsmottagning på ett annat våningsplan. Bassång finns ett våningsplan ner från dessa lokaler. På behandlingsmottagningen erbjuds förutom dagvård och teammottagning även infusionsmottagning och en av läkarna är stationerad här dagtid. Denne är även tillgänglig för frågor som kvarstår efter sjuksköterskornas telefontid.

Alla läkare har egna arbetsrum/arbetsplatser separerade från mottagningsrummen. Alla lokaler är väldisponerade med adekvat utrustning och funktionella för verksamheten.

Det finns dock bara en ultraljudsapparat som används i daglig verksamhet och utbildning. Två av specialisterna är ultraljudskompetenta. ST-läkarna upplever sig inte ha tillgång till UL-apparat i dagligt arbete och uttrycker att de ska lära sig detta senare.

Lokalt mindre klinikbibliotek finns med begränsad uppdaterad basal litteratur. Det finns god tillgång till bibliotekstjänst och tidskrifter via nätet. Kunskap om dessa tidskrifter varierar bland läkarna.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☒
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Vårdgivaren har nödvändiga styrdokument för hur ST ska genomföras och utvärderas, introduktionsprogram finns. ST-utbildningen är upplagd och utvärderas enligt målbeskrivningens utbildningsstruktur och specialistföreningens rekommendationer. ST-kontrakt finns men personliga utbildningsplaner är generellt bristfälliga, innehåller mest en tidsplan för tjänstgöringar. Kurser läggs inte in i utbildningsplanerna.

Jourttjänstgöring inom internmedicin sker i samband med randning men ingår inte övriga ST-tjänstgöringen vilket är positivt. Jourkomp tas vanligen ut under medicintjänstgöringen och syns inte belasta reumatologi i någon större utsträckning.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

EHandledning och uppföljning

Alla ST-läkare har personliga handledare och regelbunden tid för handledning vid tjänstgöring hos hemmakliniken. Dokumentation av handledningssamtal sker vanligen av ST och ibland av handledare. Handledningen utgår sällan från utbildningsprogram eller målbeskrivning. ST-läkare och handledare genomgår gemensam introduktionsdag när ST startar och sedan finns separata utbildningar i handledning för både ST-läkare och ST handledare. Sit-ins förekommer men kan utökas och göras mer regelbundet. ST-kollegium har introducerats och genomförts

vid ett par tillfällen. Samtliga ST-läkare har skrivit det årliga diagnostiska provet och haft genomgång med handledaren.

Sidoutbildning vid medicinkliniken har skett utan att ST-läkaren träffat sin handledare för handledning under hela tjänstgöringsperioden.

Kompetensutvecklingssamtal med verksamhetschef eller motsvarande har inte skett med regelbundenhet, men har förekommit.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☒

F Teoretisk utbildning

Den grundläggande inställningen till teoretisk utbildning är positiv. ST-läkarna har till viss del schemalagd tid för egna studier och rapporterar inga problem att komma i väg på kurser och utbildningar. Ingen av ST läkarna har ännu valt att gå Eulars Online kurs i reumatologi. Up-to date och lokalt bibliotek finns, tidskrifter nås via nätportal. Man använder den svenska Reumatologiboken och i mer begränsad omfattning internationell litteratur. Man har EULAR-boken på kliniken.

Det finns ingen lokal ST-utbildning på enheten däremot är de regelbundna regionala ST-utbildningarna av god kvalitet. Det finns internutbildning på medicinkliniken men inga utbildningstillfällen speciellt riktade till ST-läkare i reumatologi. Det saknas regelbunden internutbildning inklusive journal clubs på enheten. Tid för alldiskussioner finns och ibland mötesreferat.

ST-läkarna har samtliga deltagit i de nationella ST-dagarna. Kurser och utbildningar planeras inte in i utbildningsplanen.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

En av klinikens specialister och en av ST läkarna har disputerat. Av de resterande ST läkarna har ännu ingen påbörjat sitt individuella vetenskapliga arbete. Planen är att vetenskaplig kompetens ska kunna fås från sjukhusets FoU enhet. Grundläggande vetenskaplig kurs inkluderas i den övergripande LIV-kursen. Flera kvalitets och utvecklingsarbeten har genomförts och vunnit uppskattning på kliniken. Forum för granskning och diskussion av vetenskaplig litteratur saknas på kliniken. Doktorandprogram finns att tillgå via sjukhusets FoU enhet.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☒
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☐
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Tillgång till handledar- och ledarskapsutbildning finns lokalt i landstinget.

Det finns få tillfällen att värdera ST-läkarnas kompetens i ledarskap på enheten utan sker mer på medicinkliniken. ST-läkarna ges få/inga administrativ uppdrag. ST-läkarna bereds möjlighet att handleda läkarstudenter med placering på enheten, utvärderingen sker mest via studenterna själva.

Bedömning och återkoppling av kommunikativ, ledarskaps och administrativ kompetens sker inte/eller i begränsad omfattning.

A	Uppfyller SOSFS och SPUR:s kriterier för god utbildning	☐
B	Uppfyller SOSFS	☐
C	Uppfyller SOSFS med vissa brister – åtgärder rekommenderas	☒
D	Uppfyller ej SOSFS – åtgärder krävs	☐

Styrkor

- Liten väl fungerande enhet med korta beslutsvägar.
- Trots underbemanning av läkare hålls väntetider genom att andra yrkesgrupper kompetens tillvaratas.
- Trivsel bland ST läkarna och på enheten i stort.
- God tillgång till litteratur och bibliotekstjänster
- Bra, ändamålsenliga lokaler
- Utsedd person (konsult) för handledning/instruktioner under mottagning.
- Positiv inställning till ST utbildning
- Ingen jourtjänstgöring under reumatologitjänstgöring
- Inga väntetider eller vårdköer
- Väl fungerande regional ST utbildning
- Bra teamarbete
- Engagerad studierektor
- En ST-läkare har gått RULE, kompetens att tillvarata.

Svagheter

- Ingen handledning vid sidoutbildning medicinkliniken
- Bristfällig administrativ struktur- avsaknad av utsedd medicinskt ledningsansvarig läkare.
- Ingen regelbunden uppföljning av kompetensutveckling av VC el motsvarande
- Begränsad användning av målbeskrivning vid handledning
- Avsaknad av mer utförliga utbildningsplaner
- Lokal studierektor saknar uppdragsbeskrivning.
- Ingen strukturerad internutbildning, mest falldiskussioner
- Begränsade vetenskapliga diskussioner på kliniken
- Inga regelbundna handledarträffar/begränsat handledarstöd
- Avsaknad av vårdplatser ger utbildningsbegränsning avseende bl.a. utredningar. Sex månader vid regionenhet kan vara i underkant.
- Separata mottagningsutrymmen skapar kommunikationsdilemman.

Förbättringspotential

- Placera ST läkarna på annat sjukhus vid sidoutbildning om inte handledning och kvalitet kan förbättras/garanteras
- Klargör vem som är medicinskt ledningsansvarig och kan hålla i den kontinuerliga uppföljningen av ST-läkare som är ålagd verksamhetschef eller motsvarande
- Skapa fler tillfällen för ST, föreläsningar, ledarskap, administration etc (patientskolor, schema för utbildningar, kandidatansvarig, schemaläggning, personalföreläsningar exv) Detta skapar också en större förståelse av hur kliniken leds och fungerar. ST-läkare kan också auskultera hos verksamhetschef/vara med på ledningsmöte under någon dag.

- Bättre struktur kring ST utbildningen med exv ökad kunskap kring föreskrifter, utbildningsplaner, handledning
- Diskutera vetenskapliga artiklar exv Journal Club
- Fler ultraljudsapparater krävs om modern reumatologisk verksamhet ska kunna bedrivas.
- Enheten skulle kunna skapa en intern instruktion för hur ST-tjänstgöring går till och följs upp.
- Studierektor behöver ha en uppdragsbeskrivning plus schemalagd tid för arbetet

Sändlista:

Verksamhetschef Stellan Ahlström (stellan.ahlstrom@vgregion.se)

Enhetschef Anette Löw-Larsen (anette.low-larsen@vgregion.se)

Lokal studierektor Anna Lena Jernstedt (anna-lena.jernstedt@vgregion.se)

Regional studierektor Lena Karlberg (lena.karlberg@vgregion.se)

Peo Göthesson, Mediahuset (SRF.s hemsida) (peo.göthesson@mediahuset.se)

SRF utbildningsansvarig Katarina Almehed (katarina.almehed@vgregion.se)

Spur-inspektörer reumatologi (adresser finns på SPUR-kansliet)